



مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی



عمران
علیهما السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

راهنمای زائران حج تمتع



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهنمای زائران حج تمتع

نویسنده:

مرکز تحقیقات حج

ناشر چاپی:

مشعر

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵ فهرست
۷ راهنمای زائران حج تمتع
۷ مشخصات کتاب
۷ اشاره
۱۳ تذکرات عبادی و اخلاقی
۱۳ اشاره
۱۷ هنگام سفر
۱۸ مدینه منوره
۱۹ بقیع
۲۲ میقات
۲۳ مسجد الحرام:
۲۶ صفا و مروه
۲۷ مشاعر
۲۷ تذکرات مشترک عبادی، اخلاقی حرمین شریفین
۴۰ تذکرات اجرایی
۴۰ اشاره
۵۳ در مشاعر مقدسه:
۵۶ توصیه‌های مربوط به رمی جمرات:
۵۷ قربانی:
۵۸ حلق:
۶۰ توصیه‌های گمرکی:
۶۳ تذکرات بهداشتی
۷۰ درباره مرکز

راهنمای زائران حج تمتع

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور: راهنمای زائران حج تمتع / تدوین معاونت آموزش و تحقیقات بعثه مقام معظم رهبری؛ [برای] حوزه

نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت

مشخصات نشر: تهران: سنا، ۱۳۸۰.

مشخصات ظاهری: ۶۳ ص؛ ۸×۱۱ س م

شابک: ۹۶۴-۶۱۲۶-۴۶-۴؛ ۹۶۴-۶۱۲۶-۴۶-۴

وضعیت فهرست نویسی: فهرست نویسی قبلی

موضوع: حج

شناسه افزوده: بعثه مقام معظم رهبری در امور حج و زیارت. معاونت آموزش و تحقیقات

شناسه افزوده: حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

رده بندی کنگره: ۲۳/رBP۱۸۸/۸

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۵۷

شماره کتابشناسی ملی: م ۸۰-۲۷۱۶۸

ص: ۱

اشاره

ص: ۷

تذکرات عبادی و اخلاقی

اشاره

زائر عزیز و گرامی؛

هم اینک که به لطف و عنایت حضرت حق توفیق تشرّف به حرمین شریفین نصیب شما گردیده و به میهمانی خداوند و رسول اکرمصلی الله علیه و آله دعوت شده‌اید، توجّه شما را به نکاتی چند جلب می‌نمائیم:

۱- با توجّه به کوتاه بودن عمر سفر، از هم اکنون برای بهره‌برداری معنوی هر چه بیشتر برنامه ریزی نمائید تا پس از مراجعت

ص: ۸

دچار ندامت و پشیمانی نشوید.

۲- احکام عمومی، مناسک حج، اسرار و معارف حج، تاریخ اسلام، اماکن و آثار اسلامی مکه و مدینه، آداب و اخلاق در سفر حج، شناخت عربستان، آداب و رسوم دیگر ملت‌ها و بسیاری نکات دیگر، از جمله اموری هستند که باید قبل از سفر پیرامون آنها مطالعه کرده تا بتوانید از آثار و برکات حج و زیارت حرمین شریفین به خوبی بهره‌مند شوید. در این زمینه توسط بعثه مقام معظم رهبری کتابهای متنوعی منتشر شده، که مطالعه آنها شما را در درک بهتر این معارف یاری خواهد کرد.

ص: ۹

۳- برای قبولی اعمال، حقوق الهی همچون خمس و زکات و کفارات و ردّ مظالم را پرداخت و حقوق مردم را ادا نمائید.

۴- در صورتی که با دیگران دادوستد دارید، کلیه مطالبات و دیون خود را مشخص و در دفتری ثبت نمائید.

۵- با فامیل و دوستان و نزدیکان خود خداحافظی کرده از آنها حلالیت بطلبید.

۶- اگر در قرائت و اذکار نماز شما و یا گفتن تلبیه اشکالی وجود دارد، با مراجعه به روحانی کاروان یا روحانی محل و یا افرادی

که نماز آنها صحیح است نسبت به رفع

ص: ۱۰

اشکال اقدام نمائید.

در ضمن بعثه مقام معظم رهبری نواری تحت عنوان آموزش نماز تهیه کرده که می‌توانید با تهیه آن نسبت به رفع اشکالهای احتمالی نمازتان اقدام کنید.

۷- وضعیت تقلید خویش را مشخص کرده، با مراجعه به رساله و مناسک مرجع تقلید خود با نظرات و فتاوای ایشان آشنا شوید.

۸- در صورتی که خود مستطیع هستید و یا در رابطه با صحیح خواندن نماز دچار مشکل می‌باشید نمی‌توانید به نیابت دیگران حج انجام دهید، و در صورت انجام چنین

ص: ۱۱

حجی، ذمه شما همچنان مشغول خواهد ماند.

۹- مسائل حج دقیق است لیکن مشکل نیست، لذا دلهره و وسواس به خود راه ندهید، با فراگیری احکام و مناسک و با آرامش کامل اعمال را انجام دهید.

هنگام سفر

۱۰- سفر خود را با نام خدا و دادن صدقه آغاز کنید.

۱۱- با حسن رفتار و سلوک خوب با همسفران، سفر را شیرین و خاطره خوشی از خود در ذهن آنان به یادگار بگذارید.

۱۲- به حقوق دیگران احترام گذاشته،

ص: ۱۲

آنچه را برای خود نمی‌پسندید برای همسفرانتان نیز روا ندارید.

مدینه منوره

زائران عزیز در مدینه منوره سه وظیفه مهم را بر عهده دارند:

۱۳- شرکت در جلسات دینی کاروان و آشنایی بیشتر با احکام و معارف اسلامی.

۱۴- زیارت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و ائمه مظلوم بقیع علیهم السلام و فاطمه زهرا علیها السلام و زیارت حضرت حمزه سیدالشهداء و دیگر شهدای احد و سایر صحابه و بزرگانی که در این شهر مدفون‌اند.

ص: ۱۳

۱۵- آشنایی با تاریخ اسلام و مشاهده اماکن و آثار اسلامی موجود در این شهر مانند: مسجدالنبی - بقیع - احد - منطقه جنگ خندق، مسجد قبا، مسجد قبلتین، و امثال آن. طبیعی است با فرصت محدودی که شما زائر گرامی دارید باید دقیقاً برنامه‌ریزی کرده تا بتوانید در تمامی زمینه‌های فوق به اهداف سفر دست پیدا کنید.

بقیع

باتوجه به حضور مسلمانان از اقصی نقاط جهان و لزوم حفظ وحدت اسلامی و ایجاد جاذبه برای تشیع لازم است از برخی مسائل

ص: ۱۴

که موجب خدشه‌دار شدن وحدت مسلمانان و دادن بهانه به دست مخالفان تشیع می‌شود پرهیز گردد. برخی از این مواد عبارتند از:

- ۱- برداشتن خاک، سنگ و یا گندم از بقیع
- ۲- نمازخواندن در داخل و کنار بقیع
- ۳- تجمع کنار بقیع هنگام اقامه نمازهای جماعت
- ۴- بستن دخیل به نرده‌های بقیع
- ۵- خواندن اشعار و مرثی‌های تحریک آمیز و سینه‌زنی در داخل و بیرون بقیع
- ۶- روشن نمودن شمع و انداختن

ص: ۱۵

سفره‌های نذری در مقابل بقیع

۷- سد معبر کردن و خوابیدن کنار بقیع

۸- انداختن عریضه یا پول بر روی قبور

قبرستان بقیع صبح‌ها پس از اقامه نماز صبح و بعد از ظهرها نیز پس از نماز عصر به مدت دو ساعت باز است و تنها به مردان اجازه ورود می‌دهند. از این رو در چنین ساعاتی بانوان محترم، پائین پله‌ها نشسته زیارت بخوانند.

روضه منوره رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نیز صبح‌ها از ساعت ۷/۳۰ الی ۹/۳۰ و بعد از ظهرها پس از اقامه نماز ظهر به مدت دو ساعت برای استفاده بانوان باز است.

ص: ۱۶

میقات

- ۱۶- در میقات مسجد شجره از بردن ساک و اثاثیه به داخل مسجد جلوگیری می‌کنند، لذا قبل از ورود به مسجد، لباس و حوله‌های احرامی را بپوشید و وسائل اضافی را داخل اتوبوس‌ها بگذارید و سپس برای محرم شدن داخل مسجد بروید.
- ۱۷- مسجد شجره قسمتی که بانوان در آنجا محرم می‌شوند دارای دو در بوده و در بیشتر اوقات هر دو باز است، لذا بانوانی که عذر شرعی دارند می‌توانند از یک در وارد شده و در حال عبور نیت کنند و لبیک بگویند و سپس از در دیگر خارج شوند و

ص: ۱۷

در صورت بسته بودن در، با هماهنگی روحانی کاروان، بیرون مسجد محرم شوند.

۱۸- قبل از حرکت از میقات اگر شبه‌ای دارید آن را با روحانی کاروان در میان بگذارید و با اطمینان خاطر از صحت عمل خود آنجا را ترک کنید.

مسجد الحرام:

۱۹- موقع ورود و خروج به محدوده طواف، به شکل گروهی وارد و یا خارج نشده، مراعات حال دیگر میهمانان خداوند را بنمائید.

۲۰- هنگام طواف از دست گرفتن و حلقه زدن دور طواف کنندگان و فشار وارد کردن

ص: ۱۸

به دیگران جداً خودداری نمائید.

۲۱- در طواف و سعی از ادعیه موجود و یا دعاهائی همچون دعای کمیل و مناجات شعبانیه استفاده نموده، به لحاظ حساسیت موجود در عربستان از خواندن دعای توسل و امثال آن خودداری کنید.

۲۲- برخی آقایان با حلقه زدن و در بغل گرفتن همسرانشان در طواف، صحنه‌های ناخوشایندی را ایجاد می‌کنند لذا ضمن مراقبت از بانوان، آنان را در انجام طواف آزاد بگذارید.

۲۳- پارچه و حوله‌های احرامی را از جنس نازک انتخاب ننمائید، زیرا موقع عرق

ص: ۱۹

کردن و یا خیس شدن و نیز قرار گرفتن در نور، بدن نمایان می‌شود. بانوان محترمه نیز هنگام دوختن لباس احرام به این نکته مهم توجه داشته باشند.

۲۴- بوسیدن و استلام حجرالاسود مستحب، لیکن اختلاط و تماس زن و مرد حرام است، از این رو از بانوان محترمه خواهشمندیم هنگام ازدحام جمعیت از استلام و بوسیدن حجرالاسود صرف نظر نمایند.

۲۵- جهت برپائی نماز طواف واجب، هر کجا حلقه طواف کنندگان در حرکت است، می‌توانید پشت مقام ابراهیم نماز طواف را بخوانید، لذا از دست به دست هم دادن و

ص: ۲۰

حلقه زدن و ایستادن در برابر طواف کنندگان و گفتن صلوة، صلوة، خودداری کنید.

۲۶- هنگام شلوغی جمعیت و ازدحام بیش از حد طواف کنندگان، از انجام طواف مستحبی خودداری نموده، زمینه را برای انجام صحیح طواف واجب دیگران فراهم سازید.

صفا و مروه

۲۷- برداشتن سنگ از صفا و مروه و یا بریدن پرده کعبه جایز نیست، لذا از همراه آوردن آن خودداری نمائید.

۲۸- در صفا و مروه، پا را به کوه مالیدن و

ص: ۲۱

یا از کوه بالا رفتن لازم نیست، بنابراین بطور متعارف سعی نموده بالای بلندی که رسیدید دور زده به سعی خود ادامه دهید.

مشاعر

در عرفات و مشعر و منی، هنگام استراحت دیگران، برای خواندن دعا و مناجات و یا ذکر مصیبت از بلندگو استفاده نکنید.

تذکرات مشترک عبادی، اخلاقی حرمین شریفین

۲۹- قرآن‌های موجود در مساجد، خصوصاً مسجدالنبی صلی الله علیه و آله و مسجدالحرام وقف

ص: ۲۲

بوده، بیرون بردن آنها جایز نیست، لذا برای بهره‌مندی از قرآن کریم، یک جلد کلام الله مجید برای استفاده در طول سفر همراه خود بردارید.

۳۰- در اوقات نماز، ابتدا از بلندگوی مساجد اذان و به فاصله ۵ تا ۲۰ دقیقه بعد به اختلاف نمازهای یومیه، اقامه نماز پخش می‌گردد، فاصله زمانی بین اذان و اقامه، تقریباً به ترتیب ذیل است: صبح‌ها ۲۰ دقیقه، ظهرها ۱۵ دقیقه، عصرها ۱۰ دقیقه، مغرب ۲۰ دقیقه، عشا ۱۰ دقیقه.

هنگام سحر نیز قبل از اذانصبح اذان دیگری گفته می‌شود که مربوط به نماز

ص: ۲۳

شب است.

۳۱- گاهی اوقات خصوصاً صبح‌های جمعه امام جماعت حرم آیات سجده قرآن را در نماز قرائت می‌کند و پس از آن بلافاصله به سجده رفته، مجدداً برمی‌خیزد و نماز را ادامه می‌دهد، در چنین مواقعی شما نیز با آنان همراهی نموده، پس از نماز بار دیگر آن را اعاده نمائید.

۳۲- یک رکعت نماز در مسجدالنبی صلی الله علیه و آله و سلم ده هزار رکعت و در مسجدالحرام یکصد هزار رکعت ثواب دارد. از این رو و برای دستیابی به ثواب بیشتر، نمازهای خود را در مسجدالنبی و مسجدالحرام بخوانید.

ص: ۲۴

۳۳- براساس فتوای حضرت امام خمینی قدس سره و تعدادی از مراجع معظم تقلید استفاده از مهر و کاغذ و امثال آن در مساجد حرمین شریفین جایز نیست. بنابراین سجده روی سنگ‌های مرمر و یا فرش‌های داخل مساجد مانعی ندارد و نماز صحیح است. لازم به تذکر است در سال‌های اخیر با هماهنگی بعثه مقام معظم رهبری سجاده‌هایی مخصوص نماز در حرمین شریفین تهیه گردیده که در مکان سجده از حصیر استفاده شده است، شما می‌توانید قبل از سفر با هماهنگی مدیر کاروان نسبت به تهیه آن اقدام نمائید.

ص: ۲۵

۳۴- به دلیل شرکت هرچه بیشتر در نمازهای جماعت حرمین شریفین و بهره‌برداری معنوی از این اماکن مقدس، و با توجه به فتوای حضرت امام خمینی قدس سره، نماز جماعت در محل استقرار کاروان‌ها اقامه نمی‌شود، از این رو تلاش نمائید نمازهای واجب خود را در حرمین شریفین اقامه نمائید.

۳۵- هنگام برگزاری نماز جماعت بطور منظم در صفوف جماعت بایستید و هرگز نماز خود را فرادی نخوانید.

۳۶- اهل سنت در نمازهای جماعت هنگام برخاستن از رکوع، بیشتر از شیعیان صبر نموده سپس به سجده می‌روند لذا سعی

ص: ۲۶

کنید پیش از امام جماعت به سجده نروید.

۳۷- در نمازهای جماعت اذکار نماز را آهسته بخوانید.

۳۸- با توجه به پاره‌ای تبلیغات غلط علیه شیعه در رابطه با سه مرتبه الله اکبر گفتن در پایان نماز، تنها به گرداندن صورت به سمت راست و چپ اکتفا نموده، از بالا بردن دست‌ها تا نزدیک سر خودداری نمائید.

۳۹- برخی از اهل سنت عبور از مقابل نماز گزار را حرام می‌دانند از این رو هنگامی که دیگران مشغول اقامه نماز می‌باشند از روبروی آنها عبور نکنید.

۴۰- در مسجد الحرام و مسجد النبی صلی الله علیه و آله

ص: ۲۷

یکدیگر را با صدای بلند صدا زنید و از گذاردن قرآن روی زمین و یا روی کفش‌ها اکیداً خودداری فرمائید.

۴۱- اهل سنت در نمازهای خود قنوت نمی‌خوانند، لذا با توجه به اینکه قنوت در فقه شیعه مستحب است، در نمازهای جماعت قنوت نخوانید.

۴۲- هرگز هنگام برگزاری نماز جماعت و یا در آستانه آن، از مسجد خارج نشده و نیز در کنار کوچه و بازار و مغازه‌ها اجتماع ننمائید، چرا که این حرکت لطمه جبران ناپذیری به حیثیت شیعه و تشیع وارد می‌سازد.

ص: ۲۸

۴۳- معمولاً جنازه فوت شده گان را برای اقامه نماز میت به مسجدالنبی و مسجدالحرام منتقل و پس از اقامه نمازهای واجب، نماز میت می‌خوانند، توجه داشته باشید وقتی مؤذن می‌گوید: «الصلوة علی الاموات یرحمکم الله» قرار است نماز میت خوانده شود لذا شما نیز در نماز میت شرکت و از جای خود حرکت نکنید.

۴۴- هنگام شرکت در نمازهای جماعت، و با توجه به ویژگیهای فقه شیعه، دست بسته نماز نخوانید و در پایان سوره حمد نیز آمین نگویید.

۴۵- تلاوت قرآن کریم، و خواندن نماز و

ص: ۲۹

دعا در حرمین شریفین ثواب فراوان دارد لذا فرصت را غنیمت دانسته حداکثر استفاده را ببرید.

۴۶- در مسجدالنبیصلی الله علیه و آله و مسجدالحرام از دور هم نشستن و باصدای بلند خندیدن و صحبت کردن با یکدیگر خودداری فرمائید.

۴۷- به هنگام ایراد خطبه‌های نماز جمعه در مسجدالحرام و مسجدالنبی از خواندن نمازهای نافله و قرائت قرآن و دعا پرهیز کنید.

۴۸- کسانی که قصد ده روز اقامه و ماندن در مدینه یا مکه را نکرده‌اند می‌توانند در مسجدالنبیصلی الله علیه و آله و مسجدالحرام نماز خود را

ص: ۳۰

تمام یا شکسته بخوانند لیکن در خارج از مسجد با توجه به اختلاف فتوای مراجع عظام لازم است نظر مرجع خویش را از مناسک و یا روحانی کاروان جو یا شوید هر چند شکسته خواندن مطابق فتوای همه مراجع بلامانع است.

۴۹- در فرهنگ دینی و اسلامی ما ایرانیان، چادر به عنوان حجاب برتر برگزیده شده است، لذا بانوان محترمه با استفاده از آن، وقار و عظمت زن مسلمان ایرانی را اثبات نمایند.

۵۰- نذورات نقدی و جنسی خود را به دفتر وجوهات بعثه تحویل داده، رسید آن را

ص: ۳۱

دریافت نمائید تا انشاء الله نسبت به مصرف آن طبق ضوابط شرعی اقدامات لازم بعمل آید.

۵۱- در برخورد با مغازه‌داران و هنگام خرید کالا عزت و مناعت طبع و حیثیت اسلامی و انقلابی خود را حفظ کنید.

۵۲- از آنجا که ساختمان‌های مکه و مدینه برای مجموعه زائران کشورهای اسلامی ساخته شده و در نتیجه بیشتر آنها از توالت‌های فرنگی استفاده کرده‌اند و علاوه بر آن، برخی از توالت‌ها نیز متاسفانه رو به قبله ساخته شده است، لذا شیوه استفاده از آن را فراگرفته، ضوابط شرعی را دقیقاً

ص: ۳۲

مراعات نمایید.

۵۳- پروازهای هواپیمایی بر اساس ظرفیت پروازی و زمان اجازه داده شده توسط کشور مقصد تنظیم گردیده است، از این رو ممکن است برخی پروازها زمانی انجام شود که شما ناچار شوید نماز واجب خود را در هواپیما اقامه نمایید.

۵۴- شورای استفتای مستقرّ در بعثه مقام معظم رهبری، همه روز صبح و بعد از ظهر، آماده پاسخگویی به مسائل شرعی شما می‌باشند، بنابراین در صورتی که مشکل شرعی شما در داخل کاروان مرتفع نگردید می‌توانید به شکل حضوری و یا از طریق

ص: ۳۳

تلفن با بعثه تماس حاصل نموده، پاسخ خود را دریافت نمایید.

۵۵- در برخورد با زائران و حجاج دیگر کشورها، آداب و اخلاق اسلامی را دقیقاً مراعات و با اخلاق نیکوی خود، آنان را به انقلاب و تشیع علاقمند کنید.

۵۶- پس از خاتمه اعمال و قبل از خروج از مکه، چگونگی انجام اعمال را با روحانی محترم کاروان مطرح نموده، نسبت بهصحت اعمال خود اطمینان پیدا کنید.

ص: ۳۴

تذکرات اجرایی

اشاره

۵۷- در فرودگاه جده تا آماده شدن اتوبوس‌ها ممکن است چند ساعتی معطل بمانید، لذا از محل اسکان فاصله نگرفته، مراقب وسایل خود باشید.

۵۸- برای راحتی و رفاه بیشتر، قبل از استقرار در ساختمان، نام و مشخصات کسانی که تمایل دارید با آنان در یک اتاق باشید را در اختیار مدیر کاروان قرار دهید

لازم به تذکر است در موسم حج، به دلیل

ص: ۳۵

تراکم جمعیت و محدود بودن امکانات، محل استقرار آقایان و بانوان از یکدیگر جدا بوده هر کدام در مکان مخصوصی مستقر می‌شوند.

۵۹- با توجه به وضعیت هوا در فصول مختلف سال در عربستان، و پس از مشورت با مدیر کاروان از لباس‌های مناسب در هر فصل استفاده و همراه خود بردارید و از همراه بردن لباس‌های اضافی خودداری کنید.

۶۰- موقع ورود به ساختمان محل اسکان خود در مدینه و مکه، تا زمان تقسیم اطاق‌ها و استقرار کامل‌صبور و شکیبا باشید.

۶۱- از پوشیدن لباس‌های نامناسب

ص: ۳۶

خصوصاً به هنگام تردد در راهروهای محل سکونت کاروان خودداری کنید.

۶۲- بمنظور حفظ و حراست از حرمت تشیع و حفظ شئونات زائران ایرانی، از فروش اجناسی همچون انگشتر، تسییح، زعفران و امثال آن بطور جدی خودداری نمائید.

۶۳- از سیگار کشیدن در داخل هواپیما و نیز راه رفتن‌های غیر ضروری خودداری نموده، با مهمانداران هواپیما همکاری‌های لازم را بعمل آورید.

۶۴- به هنگام سوار و پیاده شدن از هواپیما و اتوبوس، مراعات حال دیگران

ص: ۳۷

خصوصاً پیرمردان و پیرزنان را نموده، در همه جا از عجله و شتاب پرهیز کنید.

۶۵- هنگام خروج از هواپیما مراقب باشید گذرنامه و اثاثیه خود را در هواپیما به جای نگذارید.

۶۶- پس از خروج از هواپیما و ورود به سالن انتظار فرودگاه از یکدیگر سبقت نگرفته، در صفوف منظم بایستید تا براساس نوبت، به گذرنامه‌ها مهر ورود زده و سریعتر از سالن خارج شوید.

۶۷- پس از رسیدن به مقصد دقت نمائید چیزی از اثاثیه و مدارک شما در اتوبوس جای نماند.

ص: ۳۸

۶۸- در بارگیری و تخلیه اثاثیه از اتوبوس‌ها به یکدیگر کمک کنید.

۶۹- وسائل مورد نیاز سفر عبارتند از:

- دو عدد حوله یا پارچه احرامی برای آقایان

- یک یا دو جفت سرپائی که روی پاها را به طور کامل نپوشاند

- کمربند مخصوص احرام که به آن همیان نیز گفته می‌شود

- کیسه مخصوص حمل کفش و سرپائی

- قیچی کوچک

- ناخن گیر

- مسواک و خمیر دندان

ص: ۳۹

-صابون بدون بو جهت استفاده در حال احرام

-قرآن، کتاب دعا و مناسک

۷۰- حج در میان عبادات به جهت محدودیت زمانی و مکانی، شرایط جوی، ازدحام جمعیت، لزوم جایجائی‌های مکرر و ... با سختی‌ها و دشواری‌هایی همراه است، از این رو و علیرغم تمامی خدماتی که سازمان حج و زیارت و بعثه مقام معظم رهبری ارائه می‌نمایند، لازم است از هم اکنون خود را برای تحمل مشکلات و دشواری‌های سفر و استقامت در برابر آنها آماده نمایید.

۷۱- در جلسات آموزشی توجیهی

ص: ۴۰

کاروان شرکت نموده، ضمن آشنائی با روحانی، مدیر و خدمه کاروان نسبت به برنامه‌ها و وظایف خود آگاه شوید.

۷۲- حتی‌المقدور نام، شماره تلفن و آدرس محل سکونت خود در مدینه و مکه را توسط مدیر کاروان تهیه و در اختیار خانواده خویش قرار دهید تا در صورت لزوم بتوانند به راحتی با شما تماس بگیرند.

۷۳- با توجه به محدودیت‌های گمرکی و استفاده بهینه از اوقات شبانه‌روز جهت عبادت و رشد روحی و معنوی، از پذیرش سفارشات خرید عذرخواهی کنید.

۷۴- همراه داشتن اسلحه، مواد مخدر و

ص: ۴۱

امثال آن جرم بوده، با افراد خاطی طبق مقررات برخورد جدی و قاطع خواهد شد.

۷۵- از اموال و اثاثیه خود تا پایان سفر مراقبت نمائید.

۷۶- شناسنامه، اوراق بهادار، چک بانکی و مدارک دیگری از این قبیل را همراه نبرید.

۷۷- باتوجه به اینکه انداختن عریضه در داخل حرم پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و نیز در بقیع و کنار قبور ائمه بقیع علیهم السلام با مقررات دولت عربستان ناسازگار بوده، آن را جایز نمی دانند. لذا از پذیرفتن عریضه خودداری نموده، به دعا و زیارت برای صاحبان آنها بسنده کنید.

۷۸- هنگام رفت و آمد در بازار و

ص: ۴۲

خیابان‌ها، خصوصاً موقع زیارت، پول زیاد همراه خود برندارید، همچنین مدارک مهم همچون گذرنامه را با خود حمل نکنید.

۷۹- در مراکز پر تردد و شلوغ، مواظب جیب‌ها و ساک‌های دستی خود باشید.

۸۰- چنانچه در مدینه وجه نقد یا مدارک و وسائل شما به سرقت رفت بلافاصله با هماهنگی مدیر کاروان، به پلیس و مراکز مربوطه اطلاع دهید.

۸۱- باتوجه به اینکه ساختمان‌ها، مساجد و معابر مدینه اکثراً سنگ‌فرش شده و به هنگام شستشو لغزنده است لذا رعایت احتیاط ضروری است تا خدای ناکرده گرفتار

ص: ۴۳

شکستگی نشوید.

۸۲- دستشویی ساختمان‌ها اغلب فرنگی است، لذا ضمن یادگیری شیوه استفاده از آن، سعی نمائید از کف‌پوش و سرپائی پلاستیکی مخصوص استفاده کنید تا گرفتار لغزندگی نشوید.

۸۳- هنگام استفاده از آسانسور به ظرفیت آن توجه نموده از سوار شدن بیش از ظرفیت جلوگیری کنید.

۸۴- سرعت حرکت اتومبیل‌ها در خیابان‌های عربستان زیاد بوده و خیابانها نیز عریض است، لذا برای عبور و مرور حتماً از محل عبور عابر پیاده و یا پل‌های هوایی

ص: ۴۴

استفاده نمائید.

۸۵- هنگام شب به دلیل دید ناکافی رانندگان، از راه رفتن و دویدن در عرض خیابان پرهیز و از لباس‌های سفید و روشن استفاده کنید.

۸۶- تماس تلفنی از عربستان با گرفتن پیش شماره ۰۰۹۸ و سپس اضافه نمودن کد بدو نصف هر شهر میسر است و قیمت آن براساس هر دقیقه ۷ ریال سعودی محاسبه خواهد شد.

۸۷- در صورت برخورد با زائر گمشده ایرانی، وی را به امدادگران معرفی نمائید تا به کاروان خود هدایت شود.

ص: ۴۵

- ۸۸- خواهران گرامی جهت رفت و آمد به حرم و یا بازار بصورت جمعی از منزل خارج شده و یا به منزل برگردند و برای تردد در سطح شهر نیز از اتوبوس و تاکسی استفاده کنند و حتی المقدور سوار وسائل نقلیه شخصی نشوند.
- ۸۹- زائرانی که مدینه بعد می‌باشند حوله و وسائل مربوط به احرام خود را در ساک دستی گذاشته همراه خود بردارند تا در صورت تأخیر احتمالی ورود بار و اثاثیه، دچار مشکل نشوند.
- ۹۰- هرگز برای وضو گرفتن از ظروف و منبع‌های آب داخل مسجدالحرام و

ص: ۴۶

مسجدالنبی صلی الله علیه و آله و سلم استفاده نکنید.

۹۱- مأموران دولت عربستان از بردن مواد خوراکی و اثاثیه به داخل حرم‌ها جلوگیری می‌کنند لذا پیش از رفتن به حرم نسبت به رفع مانع اقدام نمائید.

۹۲- خوابیدن در مسجد مکروه است، در عین حال اگر خستگی فشار آورد گوشه خلوتی را انتخاب نموده، مزاحمت برای دیگران فراهم نیاورید.

۹۳- براساس قوانین عربستان، آوردن دوربین داخل حرم‌ها و مساجد و عکسبرداری از آن اماکن ممنوع است لذا مراقبت‌های لازم را بعمل آورید.

ص: ۴۷

۹۴- کارت شناسائی و آدرس و شماره تلفن کاروان خود را همیشه همراه داشته و در صورت امکان به سینه نصب نمائید.

۹۵- از پیاده روی در مسیرهای طولانی خصوصاً در شرایط قبل از ایام تشریق خودداری نموده تا خدای ناکرده هنگام اعمال گرفتار بیماری نشوید.

در مشاعر مقدسه:

۹۶- دستبند و کارت شناسائی خود را همراه داشته باشید.

۹۷- از نوشیدن آب شیرهای مخصوص شستشو در مشاعر مقدسه خودداری نمائید.

ص: ۴۸

۹۸- بصورت تنهائی از کاروان فاصله نگیرید.

۹۹- در صورت جدا افتادن از کاروان ترس و هراس به خود راه نداده، سعی کنید با کاروان‌های دیگر ایرانی و ایجاد ارتباط با گروه

امداد به کاروان خود برگردید. لازم به تذکر است خیمه‌های ایرانیان با پرچم پرافتخار جمهوری اسلامی ایران مشخص شده است.

۱۰۰- هنگام غروب عرفه و حرکت به طرف مشعر، امکان شناخت موقعیت بسیار دشوار است لذا مراقب باشید از کاروان جدا

نشوید.

ص: ۴۹

- ۱۰۱- در مشعرالحرام خیمه و محل استراحت خاصی برای کاروان‌ها وجود ندارد، لذا لازم است با مدیر و روحانی کاروان نسبت به چگونگی استقرار در مشعرالحرام و کوچ به طرف منی هماهنگی‌های لازم را بعمل آورید.
- ۱۰۲- برای جلوگیری از گم شدن در مشعرالحرام می‌توانید ریگ‌های مورد نیاز را از مکه جمع‌آوری نمایید.
- ۱۰۳- هنگام حرکت از مشعر به طرف منی همراه با دیگر کاروان‌ها حرکت نموده، با توجه به علائم نصب شده به سمت چادرهای ایرانی حرکت کنید.

ص: ۵۰

توصیه‌های مربوط به رمی جمرات:

۱۰۴- زمان مناسب را برای رمی جمرات انتخاب کنید.

۱۰۵- افراد عینکی هنگام رمی از عینک‌های بنددار استفاده نمایند.

۱۰۶- در صورت افتادن عینک، یا حوله احرامی، و خارج شدن سرپایی از پای شما، هرگز در تراکم جمعیت برای برداشتن آنها خم نشوید.

۱۰۷- افرادی که قامتی بلند دارند هنگام رمی خصوصاً طبقه پائین، زیاد به جمره نزدیک نشوند زیرا احتمال اصابت سنگ از پشت سر به آنها وجود دارد.

ص: ۵۱

۱۰۸- در صورتی که هنگام رمی جمره از کاروان و یا دوستان خود جدا شدید ترس و اضطراب به خود راه نداده، با کاروان‌های دیگر ایرانی به محل خیمه‌ها برگردید.

۱۰۹- نزدیک ظهر و خصوصاً بعد از ظهر روز دوازدهم ذیحجه، جمرات بسیار شلوغ و رمی بسیار خطرناک و احتمال خطر جانی دارد، لذا حتماً قبل از ظهر نسبت به رمی جمرات اقدام نمائید تا خدای ناکرده گرفتار مشکل نشوید.

قربانی:

۱۱۰- حتی المقدور برای انجام قربانی

ص: ۵۲

نائب بگیریید.

۱۱۱- کسانی که به قربانگاه می‌روند، پس از قربانی دست‌ها و پاها و نیز کارد و لباس خونین خود را شستشو داده، تحت هیچ شرایطی قبل از تطهیر کامل به داخل چادرها نروند.

۱۱۲- به علت نگرانی‌های موجود در اشاعه بیماری‌های مشترک بین انسان و دام، از انتقال گوشت قربانی به هر مقدار به خارج قربانگاه بطور جدی خودداری نمائید.

حلق:

۱۱۳- هنگام حلق از پیش بند مناسب

ص: ۵۳

استفاده کنید.

۱۱۴- مواظب باشید در مناطقی که خارج منی می‌باشد حلق ننمائید.

۱۱۵- موهای تراشیده شده را در پلاستیک جمع‌آوری و از پراکنده شدن موهای تراشیده شده جداً جلوگیری نمائید.

۱۱۶- برای سر تراشیدن، از تیغ و خودتراش شخصی استفاده نموده، تیغ استفاده شده خود را به دیگران ندهید.

۱۱۷- از تراشیدن مو و پراکنده ساختن موها در اطراف دستشویی‌ها خودداری فرمائید.

ص: ۵۴

توصیه‌های گمرکی:

۱۱۸- حجاج می‌توانند دو نوع ساک بزرگ و کوچک متحدالشکل را که همراه آورده‌اند به‌صورت رایگان به داخل کشور حمل کنند.

۱۱۹- هواپیمائی تعهدی در قبال کالاهای خریداری شده خارج از ضوابط نداشته، بارهای اضافی را با دریافت هزینه اضافه بار بصورت نقدی و به ریال سعودی دریافت و بار را یک هفته پس از مراجعت زائر به ایران، به انبار گمرک تحویل و پس از تسویه حساب و پرداخت عوارض گمرکی ترخیص خواهد کرد.

ص: ۵۵

۱۲۰- ساک‌های متحدالشکل مسافرتی حجاج در صورتی که حاوی کالاهای ممنوعه یا تجارتي نباشد، به عنوان کالای مجاز، مشمول معافیت گمرکی خواهد بود.

۱۲۱- کالاهای زیر نیز به عنوان بار زائر محسوب نگردیده از حمل آنها خودداری می‌شود:

تلویزیون و ضبطصوت بزرگ، چرخ خیاطی، ماشین لباسشویی و ظرفشویی، یخچال و فریزر، آبگرمکن، اجاق گاز، دوچرخه، فرش ماشینی، ماشین بافندگی، موکت، موتور برق و کولر گازی.

۱۲۲- فروشگاههای شرکت شاهد در اکثر

ص: ۵۶

ایستگاههای پروازی زائران دایر است و حجاج تا یک ماه پس از بازگشت به کشور می‌توانند اقلام مورد نیاز خود را با رعایت مقررات گمرکی خریداری نمایند.

ص: ۵۷

تذکرات بهداشتی

۱۲۳- به دلیل وجود برخی بیماریهای شایع در عربستان، قبل از سفر نسبت به تزریق واکسن مننژیت اقدام و در طول سفر از ظروف مشترک استفاده نکنید.

۱۲۴- در صورتی که به بیماری خاصی مبتلا هستید سوابق بیماری و داروهای مورد نیاز خود را به اندازه کافی همراه خود بردارید.

ص: ۵۸

۱۲۵- از آغاز تا پایان سفر، نظافت را در همه جا مراعات نموده، سعی کنید همیشه تمیز و با پوشش مرتب و مناسب در مجامع حاضر شوید.

۱۲۶- بهداشت محیط زندگی ضامن سلامت و مانع بروز بیماریهای واگیردار است لذا به طور جدی در حفظ بهداشت محل سکونت خود تلاش نمائید.

۱۲۷- در هر کاروان پزشکی مستقر است که مسئول بهداشت و درمان زائران آن کاروان می باشد، به توصیه‌های آنان توجه جدی داشته باشید.

۱۲۸- وسائل شخصی خود را بطور منظم

ص: ۵۹

در گوشه اتاق جمع نموده، از پاشیدگی و به هم ریختگی محیط جلوگیری کنید.

۱۲۹- از مصرف آب از آب خوری‌های داخل ساختمان و خیابان‌ها و معابر پرهیز نموده، از لیوان‌های شخصی و یا یکبار مصرف استفاده نمائید.

۱۳۰- آب‌های لوله‌کشی داخل ساختمان‌ها قابل استفاده برای نوشیدن نیست لذا فقط از بطری‌های آب معدنی برای آشامیدن استفاده نمائید.

۱۳۱- قبل و بعد از غذا دست‌های خود را با آب و صابون بشویید.

۱۳۲- هنگام استفاده از توالت، شرایط

ص: ۶۰

- بهداشتی را کاملاً مراعات نموده، حتماً از سیفون استفاده کنید و پس از آن نیز دست‌های خود را با آب و صابون بطور کامل بشوئید.
- ۱۳۳- باشستن مرتب پاها و جوراب، از ایجاد بوی بد در فضاهای عمومی و اتاق استراحت جلوگیری کنید.
- ۱۳۴- از بردن غذا به داخل اتاق‌ها خودداری نموده، هرگز از غذاهای مانده استفاده نکنید.
- ۱۳۵- طبق مقررات دولت عربستان کشیدن سیگار در مساجد ممنوع است. لذا در مساجد و اماکن عمومی

ص: ۶۱

خصوصاً مسجدالحرام و مسجدالنبی صلی الله علیه و آله سیگار نکشید.

همچنین از کشیدن سیگار و قلیان در داخل اتاق‌ها، محیط آشپزخانه و هنگام مصرف غذا جداً خودداری فرمائید.

۱۳۶- آب دهان و بینی خود را در معابر و اماکن عمومی نیانداخته، همیشه دستمال کاغذی به همراه داشته، موقع نیاز از آن استفاده نمائید.

۱۳۷- اگر بیماری خاصی دارید که احتیاج به رعایت رژیم غذایی ویژه دارد حتماً آن را به پزشک و مدیر کاروان اطلاع دهید.

۱۳۸- در صورت بروز علائم سرماخوردگی

ص: ۶۲

- از مصرف خودسرانه دارو اجتناب نموده، با پزشک کاروان تماس بگیرید.
- ۱۳۹- از پراکنده نمودن زباله و مواد غذایی که موجب تجمع پشه و آلودگی محیط می‌شود خودداری نمائید.
- ۱۴۰- از خوردن میوه و سبزیجات شسته نشده خودداری کنید.
- ۱۴۱- برای جبران کم آبی بدن بدلیل فعالیت‌های روزانه و پیاده‌روی زیاد، مایعات بیشتری در طول روز مصرف نمائید.
- ۱۴۲- از نوشیدن آب شیرهای مخصوص شستشو در مشاعر مقدسه خودداری نمائید.
- ۱۴۳- باتوجه به وضعیت هوا در فصول

ص: ۶۳

مختلف سال در عربستان، و پس از مشورت با مدیر کاروان از لباس‌های مناسب در هر فصل استفاده و همراه خود بردارید.

درباره مرکز

بسم الله الرحمن الرحيم

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیفزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی

دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند

مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه
 ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال
 دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان
 تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶
 وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:

www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳-۲۳۵۷۰۲۳ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور
 کاربران (۰۳۱۱)۲۳۳۳۰۴۵

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی
 جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل
 و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق
 روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایند انشاءالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۶۲۳۱-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱
 ۵۳-۰۶۰۹ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید
 ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده
 است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار
 شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است،
 هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی
 اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رسانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از
 پیروان ما را دارد، اما تو دریچه ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می دارد و با حجت های خدای متعال،
 خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رها کردن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی
 همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش
 از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند
 آزاد کردن بنده دارد».



مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گام‌ها

WWW



برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

